

نکته: دانش آموز بایر سرنوشت تحصیلی - حرفه ای خود را براساس توانایی، رغبت، استعداد، شغلیت، ارزش و با توجه به نیازهای جامعه و امکانات مدرسه و منطقه مشفص کند

عوامل موثر در انتخاب رشته و گروه تحصیلی - حرفه ای:

۱. **شناخت خود:** این است که شما بتوانید با شناخت خصوصیات خود به رشته تحصیلی - حرفه ای متناسبی وارد شوید که بیشترین رضایت مندی را برای شما در پی داشته باشد.
  - ۱.۱. ارزش (تمایل ذاتی فرد به انجام دادن صمیح و کامل یک وظیفه، کار یا شغل است)
  - ۱.۲. توانایی (احساس و یا قدرت انجام یک وظیفه، کار یا شغل است)
  - ۱.۳. رغبت (دوست داشتن یک چیز یا شغل بدون در نظر گرفتن توانایی است)
  - ۱.۴. شخصیت (ویژگی منمهر به فرد جسمانی، روانی و رفتاری است)
  - ۱.۵. استعداد (توانایی ذاتی فرد در یادگیری سریع یک موضوع است)

۲. **شناخت نیازهای جامعه:** یعنی آشنایی با جهت گیری و نیازهای رشته های تحصیلی - حرفه ای کشور، استان و منطقه با شناخت مشاغل موجود در جامعه است.
  - ۲.۱. شناخت مشاغل حرفه
  - ۲.۲. آینده شغلی و حرفه ای کشور
  - ۲.۳. آینده شغلی و حرفه ای استان
  - ۲.۴. آینده شغلی و حرفه ای منطقه

نکته: عوامل محیطی نظیر فرهنگ، خانواده، طبقه اجتماعی و وضع جغرافیایی در انتخاب شغل موثرند.

۳. **شناخت محیط:** عبارت است از شناخت رشته های تحصیلی - حرفه ای موجود در استان، منطقه و امکانات درون مدرسه ای و برون مدرسه ای است.
  - ۳.۱. هنرستان ها و دبیرستان های موجود در دوره دوم متوسطه
  - ۳.۲. رشته های تحصیلی - حرفه ای موجود در منطقه
  - ۳.۳. محدودیت ها و امکانات رشته های تحصیلی - حرفه ای موجود در منطقه

نکته: در مرحله شناخت محیط شما بایر از منابع مفتلف، در فصوص اهراف، گروه ها و رشته های هر شافه تفقیق کنید و رشته های مورد علاقه خود را فهرست و سپس بررسی کنید که کدام یک از آن ها، در منطقه و استان شما وجود دارد.

تعریف شغل (Job): مجموعه کارها و وظایفی است که به وسیله یک شاغل انجام می شود. به صورت «استخدام شدن برای ارائه خدمت و یا برای مدتی خاص» تعریف می گردد. شغل محدود به زمان و فرد کارفرما است.

تعریف حرفه (Occupation): مجموعه مشاغلی که کارها و وظایف آن ها با هم شباهت زیادی دارند، را شامل می شود. در فرهنگ و بستر به این صورت تعریف شده است «مشغولیت اصلی فرد در طول زندگی».

نکته: حرفه نسبت به شغل دارای مفهوم کلی تر است (مانند: زراعت کار، (حرفه) - گندم کار، برنج کار (شغل))

تعریف شاخه: مسیر تحصیلی - حرفه ای گسترده ای است که براساس جهت گیری های مختلف فردی و محیطی، شکل می گیرد و جریان زندگی آینده شما را مشخص می کند که خود متشکل از چندین گروه هم خوان است.

تعریف گروه: ترکیبی از چند رشته شبیه به هم می باشد.

تعریف رشته: رشته تحصیلی - حرفه ای عبارت است از مجموعه آموزش های عمومی و تخصصی که شما را برای مدرک دیپلم و بالاتر آماده می کند.

تعریف هدایت تحصیلی - حرفه ای: فرآیندی منظم و همه جانبه به منظور کمک به دانش آموز در انتخاب شاخه و رشته تحصیلی - حرفه ای متناسب با استعداد، علاقه و ... و نیازها و امکانات جامعه است.

انتخاب رشته تحصیلی - حرفه ای در دوران مختلف:

- ✓ انتخاب براساس رویاها و احساس کودکی (۳ تا ۵ سالگی): در این مرحله احساسات خود را با ایفای نقش های بزرگسالی نشان می دادید (مثلا از شغل پدر، مادر، دبیر، پلیس یا یک ستاره فوتبال تقلید می کردید)
- ✓ انتخاب براساس جنسیت (۶ تا ۸ سالگی): در این مرحله متوجه شدید که جامعه چه مشاغلی را برای مردان و زنان مناسب می داند و شغل هایی که مخالف جنسیت شما بودند را محدود می کردید.
- ✓ انتخاب براساس ارزش اجتماعی (۹ تا ۱۳ سالگی): در این مرحله به مشاغلی علاقمند می شدید که دارای ارزش اجتماعی بودند و پی بردن که برای به دست آوردن این شغل ها باید تلاش ویژه ای می کردید.
- ✓ انتخاب براساس منحصر به فرد بودن (۱۴ سالگی به بعد): در این مرحله طرز تفکر شما شبیه بزرگسالان می شود، به تعهداتی فکر می کنید که نسبت به دیگران دارید.